

Vreme: 22.09.2026 10:22

Medij: biznis.telegraf.rs

Link: <https://biznis.telegraf.rs/info-biz/4400980-promena-pravila-prevremene-otplate-kredita-od-novembra->

Autori: Maria Petrović

Teme: Osiguravajuća društva

Naslov: Promena pravila prevremene otplate kredita od novembra: Komšije na dobrom putu, kakva je situacija u Srbiji?

7659

Građani koji žele ranije da otplate kredit od 20. novembra imaju jasnije propisana prava u Hrvatskoj, a u brojnim slučajevima banka im za prevremenu otplatu.

Građani koji žele ranije da otplate kredit od 20. novembra imaju jasnije propisana prava u Hrvatskoj, a u brojnim slučajevima banka im za prevremenu otplatu neće smeti naplatiti nikakvu naknadu. Posebno pravilo važi za stambene kredite, kod kojih se naknada neće smeti naplatiti bez obzira na iznos koji se prevremeno vraća. Novi Zakon o potrošačkim kreditima, koji stupa na snagu 20. novembra 2026. godine, na jednom mestu uređuje potrošačko i stambeno potrošačko kreditiranje i detaljnije propisuje pravila prevremene otplate kredita piše Poslovnici. Osnovno pravilo je jednostavno: potrošač u svakom trenutku može delimično ili u celosti prevremeno otplatiti kredit. U tom slučaju ima pravo i na smanjenje ukupnih troškova kredita. Banka nakon prijema pisanog zahteva za prevremenu otplatu mora bez odlaganja da dostavi informacije potrebne da bi potrošač mogao da proceni posledice takve odluke. Mora navesti finansijske posledice prevremene otplate i jasno prikazati pretpostavke korišćene pri obračunu. Kod potrošačkih kredita smanjenje ukupnih troškova mora biti srazmerno preostalom trajanju ugovora. Pritom se ne uzimaju u obzir samo troškovi koji nastaju tokom trajanja kredita. Novi zakon izričito propisuje da banka mora uzeti u obzir i troškove koji ne zavise od trajanja ugovora, uključujući troškove naplaćene u trenutku odobravanja kredita. To znači da prevremena otplata nije samo pitanje uštede na kamati koju bi potrošač inače platio do kraja otplate. Kod običnih potrošačkih kredita banka u određenim okolnostima ipak može tražiti naknadu za troškove neposredno povezane sa prevremenom otplatom. Prvi važan uslov jeste da se prevremena otplata obavlja u periodu tokom kojeg se primenjuje fiksna kamatna stopa. Ako do ugovorenog dospeća kredita nakon prevremene otplate ostaje više od godinu dana, naknada ne sme biti viša od jedan odsto iznosa koji se prevremeno otplaćuje. Ako je do kraja kredita ostalo manje od godinu dana, najviša dozvoljena naknada iznosi 0,5 odsto. Banka sme da traži naknadu samo ako iznos prevremene otplate premašuje 10.000 evra u periodu od 12 meseci. Čak ni tada naknada se ne obračunava na ceo iznos prevremene otplate, već samo na deo koji premašuje 10.000 evra. Na primer, ako bi potrošač tokom 12 meseci prevremeno otplatio 15.000 evra potrošačkog kredita i bili bi ispunjeni ostali zakonski uslovi za naplatu naknade, ona bi mogla da se obračuna samo na 5.000 evra iznad propisanog praga. Uz to, naknada nikada ne sme biti viša od iznosa kamate koju bi potrošač platio između dana prevremene otplate i ugovorenog završetka kredita. Zakon izričito određuje i nekoliko slučajeva u kojima banka ne sme da naplati naknadu za prevremenu otplatu potrošačkog kredita. Naknade nema ako se otplata izvršava prema ugovoru o [osiguranju](#) koje služi kao garancija otplate kredita, ako je reč o dozvoljenom prekoračenju, kao i ako se kredit prevremeno otplaćuje u periodu u kojem nije određena fiksna kamatna stopa. Posebno pravilo postoji i kada banka poveća kamatnu stopu. Potrošač tada, u roku od tri meseca od prijema obaveštenja o povećanju, ima pravo da prevremeno otplati kredit bez naknade. Kod stambenih potrošačkih kredita pravilo je za potrošača jednostavnije. Banka neće smeti da ugovori, traži niti naplati bilo kakvu naknadu za delimičnu ili potpunu prevremenu otplatu stambenog kredita. Kod prevremene otplate mora omogućiti i smanjenje ukupnih troškova kredita koji se odnose na preostalo trajanje ugovora, što uključuje kamate i druge pripadajuće troškove. To znači da se kod stambenog kredita ne primenjuju prag od 10.000 evra ni maksimalne naknade od

Vreme: 22.09.2026 10:22

Medij: biznis.telegraf.rs

Link: <https://biznis.telegraf.rs/info-biz/4400980-promena-pravila-prevremene-otplate-kredita-od-novembra->

Autori: Maria Petrović

Teme: Osiguravajuća društva

Naslov: Promena pravila prevremene otplate kredita od novembra: Komšije na dobrom putu, kakva je situacija u Srbiji?

jedan, odnosno 0,5 odsto, koje važe u određenim slučajevima kod ostalih potrošačkih kredita. Novi Zakon o potrošačkim kreditima objavljen je u Narodnim novinama početkom avgusta, a stupa na snagu 20. novembra 2026. godine. Njime se na jednom mestu uređuju potrošački i stambeni potrošački krediti, a postojeći Zakon o potrošačkom kreditiranju i Zakon o stambenom potrošačkom kreditiranju njegovim stupanjem na snagu prestaju da važe. Kada je reč o našoj zemlji, prevremnom otplatom se umanjuje glavica duga, pa se kod delimične otplate može: 1. umanjiti mesečni otplatni anuitet (rata kredita), dok preostali rok otplate ostaje isti 2. smanjiti preostali otplatni rok kredita, dok recimo anuitet može ostati isti U oba slučaja, korisnik će platiti manju krajnju cenu kredita, kroz manje plaćanu kamatu i naknade piše Efektiva. Zakon o zaštiti korisnika finansijskih usluga, u članu 48, predvideo je da u tim slučajevima banka ima pravo na naknadu za prevremenu otplatu, koja ne može biti veća od 1% od preostalog duga, tj 0,5% ako je do kraja otplate kredita ostalo manje od 12 meseci. Smisao ove naknade je da nadoknadi banci štetu koja ona ima prevremenom otplatom kredita, pošto je očigledno da banka tada gubi deo planirane zarade od kamate. Ta šteta je ograničena maksimalnim iznosom od 1% iznosa prevremeno otplaćenog kredita, ali to ne znači da u toj opciji, uvek može biti 1%. Ne, već Zakon kaže da to može biti maksimalna naknada, a da mora biti manja ako je šteta banke manja. Šteta koju banka ima predstavlja razliku kamate koju je banka izgubila na prevremenoj otplati i kamate koju može da zaradi plasiranjem novca, dobijenog od prevremene otplate, kroz novi kredit. To u praksi znači da ako korisnik banci prevremeno otplaćuje kredit u kom je kamata bila 4%, a banka po novim uslovima kreditiranja, odobrava kredite po 5%, banka nema pravo da naplati naknadu, bez obzira što je ista ugovorena! Tačnije, kamata iz ugovora, poredi se sa tržišnom kamatom, a ona predstavlja prosečnu ponderisanu kamatnu stopu, za tu vrstu kredita, koju NBS objavljuje na svojoj internet stranici. Ako je kamata iz ugovora niža, od te tržišne kamate, banka ne sme da naplati naknadu za prevremenu otplatu. Takođe, iznos naknade ne može biti veći od kamate koju bi banka naplatila do kraja regularne otplate kredita. To se dešava kod kredita na duži rok, gde je ostalo još nekoliko rata do kraja otplate. U njima je kamata minimalna, ali bi naplata naknade od 0,5% bila u većem iznosu, te banka na to NEMA PRAVO! Naknadu na prevremenu otplatu, pod napred opisanim pravilima, banka ima kod svih kredita za kupovinu nekretnine (stambeni krediti), dok kod ostalih vrsta kredita, naknadu može naplatiti SAMO kod kredita sa fiksnom kamatnom stopom, dok god onih sa promenljivom kamatom, Naknada se ne sme naplatiti. Naknada se ne sme naplatiti ni ako korisnik kredita, u periodu od 12 meseci, vrši delimičnu otplatu koja ukupno nije veća od 1,2 miliona dinara. Primer, korisnik stambenog kredita može jednom godišnje uplatiti do 1,2 mil din na glavicu, jednokratno ili u više uplata (zbirno ne smeju preći 1,2 mil), bez naknade. Prema poslednjim izmenama Zakona (primenjuju se od 1. jula 2025.), davalac kredita je u obavezi da korisnika, u pisanoj formi, odmah po prijemu zahteva za prevremenu otplatu, obavesti o iznosu naknade koja će mu biti naplaćena, ali i o umanjenjima koja ga sledeju (nedospela kamata i naknade). Do sada, banke nisu bile u obavezi da to rade, pa su se dešavale nezakonitosti, da banka naplati naknadu za prevremenu otplatu, iako na nju nema pravo. Sada korisnici tačno mogu da vide šta im se naplaćuje i šta im se vraća! Korisnici koji imaju ugovorenu naknadu za prevremenu otplatu, ukoliko istu i rade u nekom trenutku, treba da primene ova pravila, te da banku upozore da ne sme da im naplati naknadu, ako se na dati slučaj primenjuju gore objašnjena pravila. (Telegraf Biznis)

